

Hledačka – pracovní list

„S Niklovo pomocí – hled' se herštejnského pokladu domoci“

Obtížnost hledačky: mírně náročná, doporučený věk 12+ (stezka není vhodná pro dětské kočárky a tělesně postižené osoby)

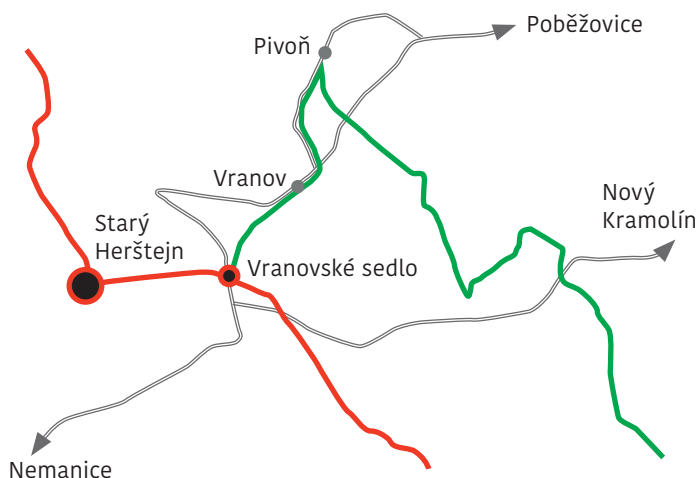
Délka trasy: 1,7 km (bez zpáteční cesty), budete potřebovat cca 1,5–2 hodiny

Vybavení na cestu: obyčejná měkká tužka a pracovní list (k dispozici i na startu), pevné boty, svačina, pití, hodí se dalekohled, příp. mobilní telefon se čtečkou QR kódů a mobilními daty (pro úspěšné vyřešení není nutné, pro lepší zážitek je to ale výhodou)

Příjezd:

Z jihu přes Nemanice, z východu přes Nový Kramolín, ze severovýchodu přes Poběžovice (a dále Mnichov a Vranov) nebo ze severu přes Rybník (a dále Závist)

Start hledačky: Vranovské sedlo

Kdy je vhodné hledačku procházet: od jara do podzimu event. v zimě, pokud není sníh či náledí **(POZOR! V prostoru hradní zříceniny hrozí nebezpečí pádu, buďte opatrní!!!)**

Jak se hledačka hraje? Pro nalezení pokladu je třeba vyluštit **šifrovanou** tajenku.

Pozorně sleduj následující text a další pokyny!

Chovej se prosím při hře diskrétně a ohleduplně vůči ostatním hledačům.

Co Tě na Starém Herštejně čeká?

Při výstupu na Starý Herštejn se dozvíš něco o historii nejen hradu, ale i nejbližšího okolí, jakož i o přilehlé krajině a přírodě.

Tuto hledačku vytvořil v roce 2020 Svazek obcí Domažlicko v rámci projektu „Revitalizace krajinných dominant v Akčním spolku Čerchov plus/Naturpark Oberer Bayerischer Wald a CHKO Český les“.

Doprovodné kresby – Zdeněk Procházka

Poděkování za pomoc patří Romanovi L., Pavlíně U., Štěpánovi U., Bobovi B., Ines N., I. A. Krylovovi a dalším.

Poškození jakékoliv části hledačky prosím nahlaste zde:

Zuzana Langpaulová, Svazek obcí Domažlicko, tel. +420 606 929 065, info@svazekdomazlicko.cz

www.staryherstejn.eu

Příjemnou zábavu!

Další hledačky v okolí:

V Lučině – jak záhy zviš – dějiny snadno pochopíš

Lísková obec neznámá...

Kde věž byla šeredná, je rozhledna pohledná

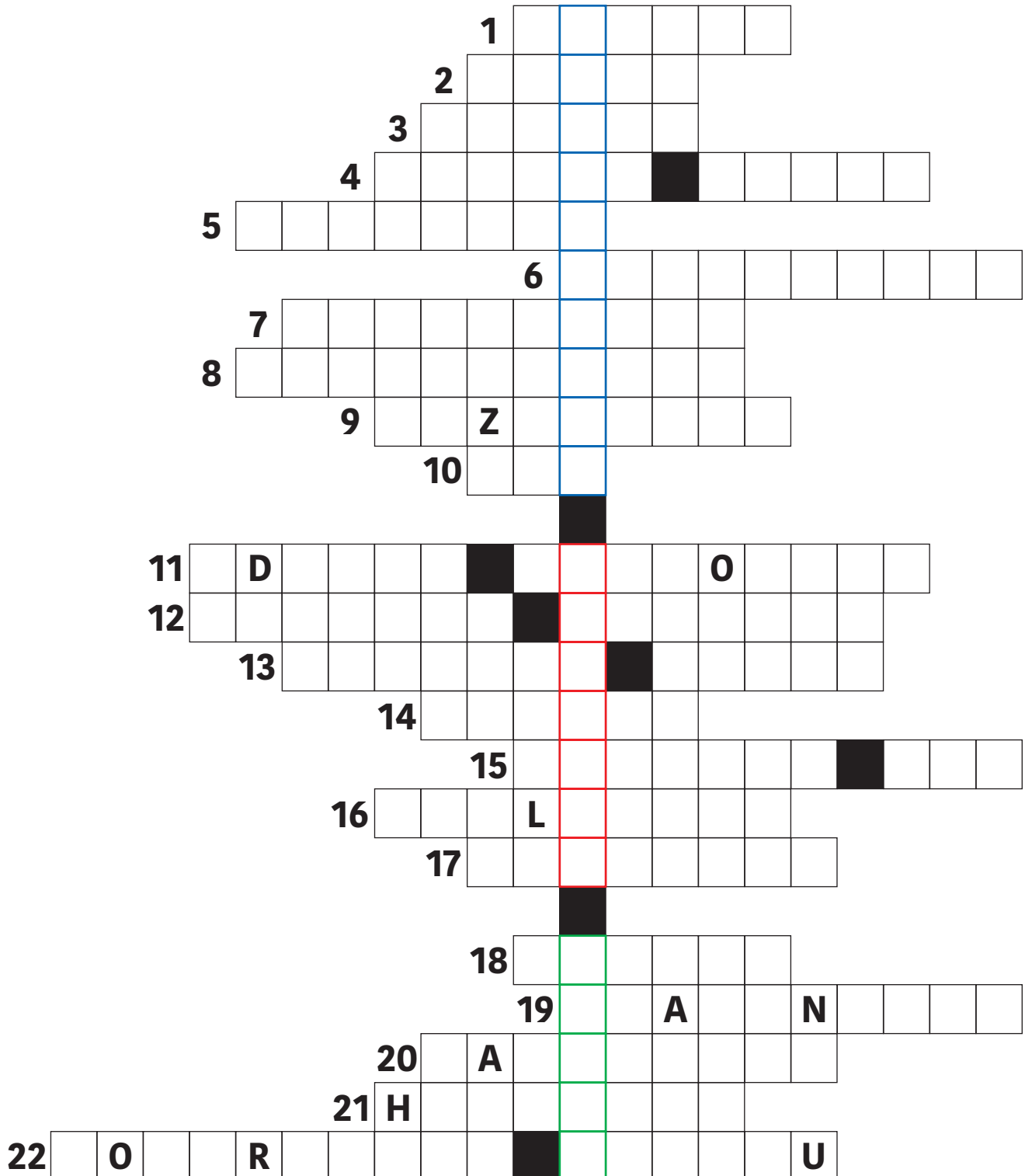
Českým lesem za bobrem se nesem

www.questing.cz

Questing vyvinula nestátní nezisková organizace Vital Communities ve Vermontu, USA, v roce 1995 a je vlastníkem příslušné obchodní známky.

„Já, Nikl, mám Český les moc rád, snad i proto od nepaměti jsem tu lidem vládl“

„Pověz Milý, co Tě ke mně vedlo
do tohoto kouta mé říše,
sem na **Vranovské sedlo**?
Že by snad pověstný herštejnský poklad
o kterém však není dosud žádný doklad?!?
Inu, zatím se nikomu – co vím –
najít ho nepovedlo...
Ale jak staré báchorky a zkazky praví
na Herštejně se snad zavalený poklad
možná stále válí...

Jedno důležité varování Ti ale na cestu dám
vážné důvody já k tomu - věř mi - mám.
Neopouštěj cestu značenou,
Já mám pro tebe procházku zcela bezpečnou -
**protože ten kdo po skalách zbytečně šplhá
často se nechťice do hlubin vrhá!!!
Na ostatní poutníky se proto ohlížej
zdraví a život svůj i jejich na mysli měj!**

- Jaké druhově bohaté lesy tvoří mozaiku lesních porostů v tomto bezzásahovém území? (1)
- A jaké **bučiny** tvoří mozaiku lesních porostů v tomto bezzásahovém území? (3)
- Z čeho se tu dodnes uvolňuje vápník, který umožňuje výskyt vápnomilnějších mlžů a kapradorostů? Z ... (2)
- Kolik jednoduchých pravidel musíš dle symbolů na informačním panelu dodržovat v lese kvůli bezpečí lesní zvěře? (10)
- Kam dojdeš po osmi kilometrech z Vranovského sedla po červené trase? Na ... (14)
- Jak se jmenuje osada, která leží také na červeně značené turistické trase a nachází se v ní autobusová zastávka? (20)

Po červené k cíli, človíčku,
a hnedle se ukáže,
zda máš v malíčku
své schránky tělesné
dobrou kondičku!
A tak se možná zrovna hodí,
že při výstupu Tě mé kostrbaté verše
rozptýlí, vzdělají a doprovodí ☺
Přibližně na jednom kilometru
protáhneš teď svoje kosti
předám Ti zatím z Českého lesa
nějaké své zkušenosti:
Starý Herštejn – dlouho ležel ladem
tento odvěký strážce hranice
bohatou zásobu příběhů majíce
snad Ty při cestě za jeho pokladem
neprošlapeš své drahé střevíce!

Povím Ti něco k historii hradu ve zkratce.
Uvidíš, že podobá se zamotané,
leckdy až strašidelné pohádce...
Na nějakém tom roku sice nezáleží,
onen pamětný pařez tu někde možná stále leží

Zvídavé já dobrodruhy
opravdu mám rád
proto možná nějaké to vodítko
k cíli moh' bych Ti dát.

Odpovědi doplnit -
půl práce máš hotovo
pak tajenku vyluštit
Hurá – směle do toho!

Vše co k tomu vědět musíš
z cedulí podél své pouti vyčíst zkusíš
nepřehlédni žádnou z nich
moh' bys hořkost neúspěchu zakusit!

Některé z těch slovíček
prozradím ti dřív než vyjdeš,
však rozhlédni se tu drobiček!

kdy kníže Břetislav na frak chtěl dát
nepřátelskému neřádu
a právě v těchto místech
tábor údajně měl rozbít pro svou armádu.
Byla to Istivá bitva
kde plno krve teče
a ostrá byla jako břitva
vítězně on vyšel z této steže!

A přestože na každém roku - jak už víme - nezáleží,
tahle historie ale opravdu velmi dávno leží...
kdy vedla tudy důležitá cesta
možná - jako žádná ze sta
do Řezna až z Prahy
hlídaly ji z kopců strážní hrady.

Rok sem, rok tam – až tak na tom nezáleží,
však převratná doba husitů
v myslích nám už navždy leží...
Kdy bojechtiví domažličtí husité
do kopce Hirštejna funí
vzhůru k hradním pánům
co nahoře trůní!

Nedopřáli jim kališníci dalších radovánek
a překazili jim klidný, zdravý spánek.
Zde na krvavý masakr vzpomenout si prostě musíte!

Krev tu zkrátka tekla několikrát proudem.
Inu byly to kruté časy
kdy nikdo nezabýval se morálním soudem.
Životy tu zhasínaly hlava nehlava
v tehdejších dobách –
no nebyla to zrovna zábava.

Na přesné hodině zkázy už nezáleží,
tato více než pět set let zpátky leží...
Zní to možná hloupě
ale Herštejn býval svého času
opravdové loupežnické doupe!
To jeden z posledních majitelů hradu
a jeho cháska zločinem posedlá,
která žádný kolem jedoucí povoz v klidu nenechá
a k loupeživému životu se kloní
za každým boháčem lesem se honí
a tak hvozd okolní a tichý
skrývat musel tudy temné hříchy.

Následek na sebe nenechal dlouho čekat
král tato zvěrstva
nehodlal už dál bez povšimnutí nechat.
Loupežníky, co neprchli do dálí,
čekal jen osud zoufalý.
Nacpali vojáci střelný prach do skulin
z hradu tak zůstala jen kupa rozvalin.
Nakradený poklad
světlo světa
nespatří tak nejspíš
celá dlouhá léta...!

Nebo snad pobrali lapkové na útěku
co se dalo?
A pod zbořeninou toho nezbylo nic víc
než jen málo???

O mnoho staletí později...
Místo dalšího panovníka
ovládla romantickou zříceninu
bohulibá pěší turistika...

Bojovnost je mužskému duchu však přirozená,
chce zbrojit, tasit zbraň!
A strategická poloha Herštejna zdála se být
zkrátka k tomu vyvolená:
„západácký nepříteli – své pozice si chraň!“
Naštěstí netrvalo dlouho
a svět dostal zase rozum

i v politických vztazích
nastal velmi kladný posun.

Na hloupé půtky si dnešní mládež
už vzpomene jen stěží,
jestlipak vůbec ocení,
že mezi Západem a Východem
válečná sekera zase zakopaná leží...?
A tak k Herštejnu opět
mohl zamířit turistů houf
což vedlo k tomu, že spolek blízkých obcí
na velkolepý počín si trouf!
Nač si jen tak kvůli nevyplněným snům stýskat
když lze kromě šikovných rukou
i finanční podporu získat?
Odhodlání – to je vlastnost mocná
krásná vyhlídka nám díky tomu
vznikla do budoucna –
spojili jsme síly
dozdili jsme díry!

Milý,
ted' už k neznalosti nemáš důvod,
hradu znáš ty jeho pestrý původ.

Jednoho snadno napadají tu básně
možná proto, že je tu zkrátka tak krásně,
člověk jakoby zbaven veškeré tísně
v lese slyšel buky pět své živoucí písne.
Však podívej se na tu krásu prostou
jak se objímají, dotýkají – jak zvláště rostou!
A kdybys tiše do mechu tu kles´
uvidíš, jak žije po svém les,
jak schází se tu k večeri
jeleni a srnky kdesi za keři
a do tůní si chodí pít...
Ach Bože, věru božský tu máš klid!

Nebo když jelen se náhle za stromem
otočí a Tobě nečekaně pohlédne do očí...

Až dojdeš **na rozcestí pod
Starým Herštejnem**

Na chvíli se zastav a v klidu
se vydýchej.

Tady práci měl by sis opět se čtením dát
a další kroky k vyluštěné tajence udělat:

- Doplňte název nedaleké bývalé německé odposlouchávací stanice. (7)
- Jak se jmenuje přírodní památka (geotop) jižně od Waldmünchenu? (8)
- Jakou obchodní stezku původně chránil hrad Starý Herštejn? (9)
- Co tvořilo ve středověku toto zalesněné, řídké osídlené a nebezpečné území? (12)
- Jaké vojsko Starý Herštejn nakonec dobylo a rozbořilo? (16)
- Kdo ještě předtím v 15. století hrad dobyl a zpusťil? (18)
- Uveďte název nedaleké německé středověké hradní věže nacházející se jihozápadně od Starého Herštejna a odkazující svým názvem na draka. (19)
- Kam dojdete z rozcestí pod Starým Herštejnem, půjdete-li šest kilometrů po červené? Na ... (21)
- Co zřídila československá armáda v 50. letech 20. století na Starém Herštejně? (22)

*Nezalekni se nesnáží
už jen třetina písmen Ti schází.*

*Pěšinka k hradu
špatně schůdným terénem se táhne*

*jako hádek tenhle hrádek ovine
a podél vrstevnice pak zas zahne.
Tam na skalním úpatí
najdeš poslední odpovědi dozajista
pečlivě lušti, dřívě se však nehni z místa!*

- Co v českém překladu znamená původní německý název hradu? (4)
- Co ze 13. století – tedy z doby pravděpodobného založení hradu - se našlo v roce 2006 při archeologických průzkumech? (5)
- Název města, jehož znak je vyobrazen na nalezeném zlomku heraldického kachle. (6)
- Kdo vedl loupeživou čeládku, která přivodila hradu zkázu? (11)
- Jedním ze dvou objektů nalezených při archeologických výzkumech v letech 2007-2008 byla... (13)
- Druhým objektem nalezeným při archeologických výzkumech v letech 2007-2008 byla ... (15)
- Uveďte jméno spojované s prvními pověstmi o hradu. (17)

*Ted' již blízko jsi tomu svodu
to si piš!
Zdá se, že Starý Herštejn o poklad přijde*

*a utrpí škodu...
Takže slyš:*

**Barevně označenou polohu herštejnského pokladu Ti
prozradí opisový štítek umístěný zezadu na _ _ _ _ _
v prostoru _ _ _ _ _ •**

*Já však hlavu chtěl Ti trochu zmást
a tak, Milý, pamatuj,
přečteš-li si písmena
která jsem Ti sám do křížovky předepsal,
nebude už tajenka nesmyslný žvást -
a poklad bude brzy Tvůj!*

**Podle následujícího obrysu list PŘESNĚ na
opisový štítek musíš dát
vezmi tužku a snad je už jasné
co musíš udělat**

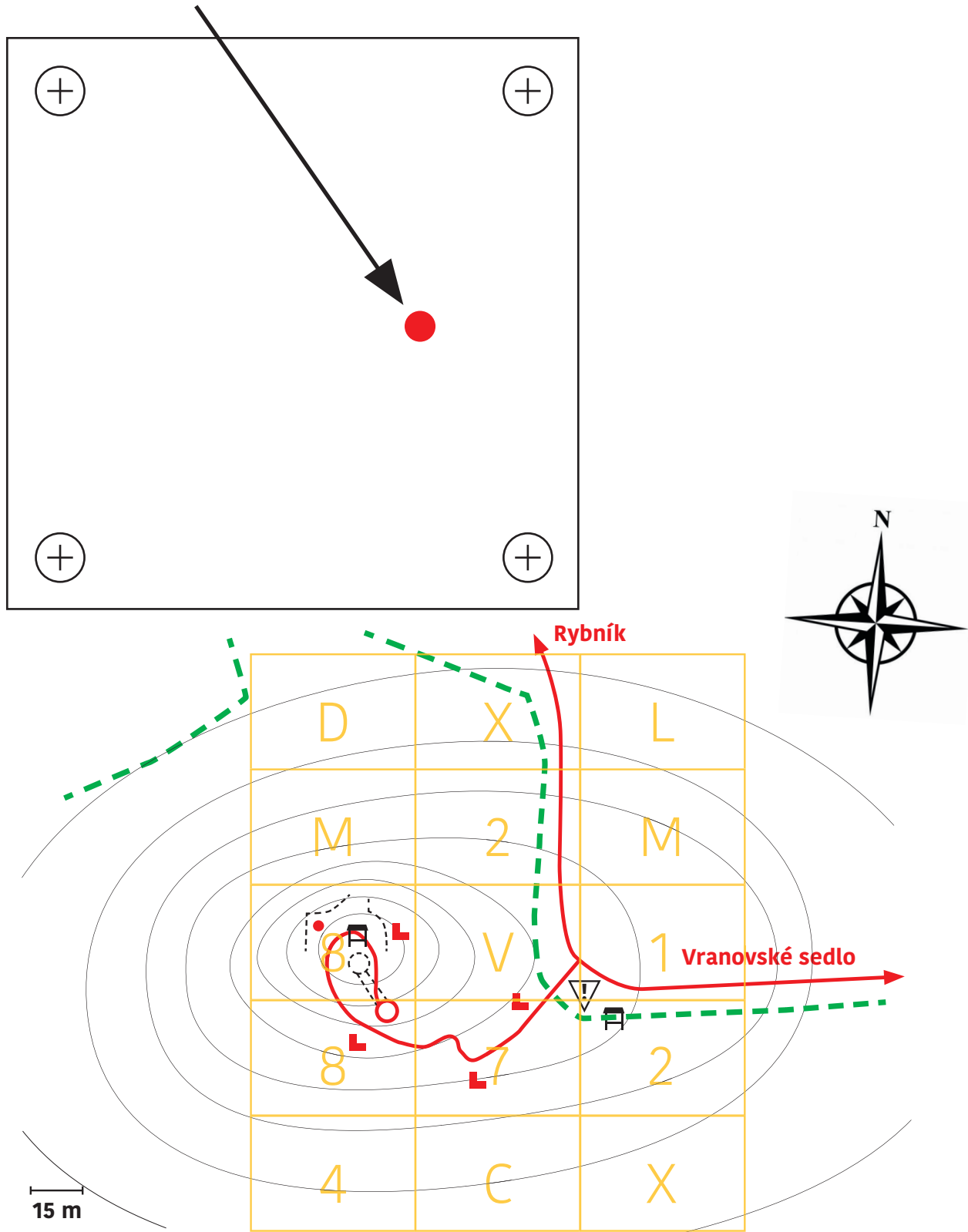
*nic však není zadarmo
- proto pracuj velmi pečlivě -
ať nevyjdeš nadarmo!*

*Na tomto místě já
´Zase někdy nashledanou´ pravím
a v srdečném rozloučení já Tebe zdravím!*

*Odtud už sám dál pokračovat máš
Přeji Ti, ať na Starý Herštejn
jen mile rád vzpomínáš!*

Nikl

Hledej zde (v rohu pod kamenem)

Doplňující otázky pro druhou část hry (jak s nimi naložit se dozvíš, až poklad objevíš):

- Kolik hvězdiček je na vlajce Evropské unie?
- V jaké nadmořské výšce se zřícenina Starého Herštejna nachází?
- Kolik válcových věží měl původní hrad?
- Vyškrtej římské číslice označující rok obnovení jižní hradní věže (odpověď hledej u vstupu do věže).
- První písmeno názvu pohoří, ve kterém se nacházíme. (bez diakritiky)
- Jaké písmeno připomíná turistická značka používaná pro označení hradní zříceniny?
- Páté písmeno názvu města, kde sídlí Správa Chráněné krajinné oblasti Český les.
- Kolik úlofků kachle s geometrickým dekorem se při archeologickém průzkumu našlo?